

1. Óratervezet

A pedagógus:	Sógorka Martina
Az óra típusa:	Logopédia, pösze terápia, tanulásban akadályozott gyermek
Osztály:	3. osztály
Az óra témája:	„Sz” hang automatizálása minden fonetikai helyzetben komplex fejlesztés keretében
Fejlesztendő készségek, képességek:	artikulációs bázis fejlesztése, vizuális és auditív percepció fejlesztése, koncentrációs készség fejlesztése, vizuális és auditív memória fejlesztése, vizuális és auditív differenciáló képesség fejlesztése, hanganalizálás- és szintetizálás fejlesztése, kreativitás, fantázia fejlesztése, helyes ejtés kialakítása
Tanítandó ismeretek, elérendő tudásszint	„sz” hang beépítése a spontán beszédbe szavak szintjén, minden fonetikai helyzetben
Az óra didaktikai feladatai:	előzetes ismeretek felelevenítése, motiváció megteremtése és fenntartása, tanult hang hallás utáni analizálása és szintetizálása, tanult hang rögzítése vokálisokkal, tanult hang ejtésének automatizálása szavakban
Nevelési cél:	értelmi nevelés: logikus gondolkodás, koncentrációs készség, analízis-szintézis, kreativitás és fantázia, szóincsbővítés érzelmi nevelés: önértékelés fejlesztése, sikerélmény megélése, önmotiváció
Tantárgyi kapcsolatok:	Informatika: digitális kompetencia fejlesztése az i tábla használatával
Felhasznált források:	Hangfejlesztés - Beszédtechnika - Módszertani segédkönyv: Thoroczky Miklósné, KRASZNÁR ÉS TÁRSA KÖNYVKER. BT, 2003

Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzések
	Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
I. Bevezető rész, ráhangolódás, tartalmi-technikai előkészítés				
<p>Köszöntés I. 1. Mozgás-beszéd integrációja A pedagógus egy képet mutat a gyermeknek lapon a Micimackó című kedvelt meséből. A képen a Százholdas Pagony látható. A gyermek feladata, hogy meghatározza mit lát a képen, és közösen elmondják a képhez kapcsolódó mondókat utánozva a pedagógus mozgását.</p> <p>Utasítás: „Nézd meg ezt a képet! Mit ábrázol? Emlékszel a mondókára Micimackóról és barátairól? Mondjuk el közösen! Nézd a tükörben, ahogy mozgok! Utánozd te is!”</p> <p>„Százholdas Pagonyban, ahol mindenki boldog, ott lakik ő is, Mackó, csacsí öreg mackóm. Mézét nyalintani sosem volt rest, Tigrissel mókázni mindig szeret, úgy fest. Malacka a legkedvesebb barátja, akivel az összes kalandot kiállja. Nyuszi igazán csak a kertjét szereti, de tanácsot ő is csak Bagolytól tud kérni. Szegény füles, mindig borús, de minden nap hoz életébe derűt, ez a baráti kórus.”</p>	szemléltetés tevékenykedtetés beszélgetés	EM	laptop tükör	1. sz. melléklet <i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> mozgás-beszéd integrációja szókincsbővítés, szókincsfejlesztés
II. Előkészítő gyakorlatok				
<p>II. 1. Fúvó gyakorlat A logopédus a laptop kijelzője fölé hurkapálcán sötét vattafelhőket lógat. A</p>	bemutató tevékenykedtetés	EM	laptop vattából	2.sz. melléklet <i>Fejlesztendő</i>

<p>gyermeknek ezeket a felhőket kell megfújnia. Utasítás: „Nézd ezeket a csúnya felhőket! Fújjuk el a Pagony fölül, hogy továbbra is szép idő legyen a játékhoz! Megmutatom, hogy kell! Először az orrodon vegyél levegőt és a szádon fújd ki! Azután a szádon vegyél levegőt és ott is fújd ki!”</p>			<p>készült felhők hurkapálcára erősítve</p>	<p><i>készségek, képességek:</i> helyes légzés kialakítása, artikulációs izomzat bemelegítése, erősítése, légcső-nyelvtájék működésének fejlesztése, beszédértés fejlesztése,</p>
<p>II. 2. Szívó gyakorlat A logopédus a gyermek elé egy veteményest ábrázoló képet tesz. A képre répák képeit szórja, amiket a gyermeknek szívószállal kell belegyűjtenie egy kosárába. Utasítás: „Segítsünk Nyuszinak betakarítani a kertben a répát! Szívjad fel a szívószállal a répákat és gyűjtsd bele a kosárába!”</p>	<p>szemléltetés tevékenykedtetés</p>	<p>EM</p>	<p>Kép egy veteményes kertről répák képei szívószállal</p>	<p>3.sz. melléklet</p> <p><i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> artikulációs izomzat bemelegítése, erősítése, légcső-nyelvtájék működésének fejlesztése</p>
<p>II. 3. Ajakgyakorlatok A logopédus a gyermekkel a tükör előtt szájról olvasó játékot játszik. A szájjal magánhangzókat formáz némán. A gyermek feladata, hogy kitalálja melyik magánhangzókat mutatja pedagógusa, majd hangoztatja azokat. Utasítás: „Micimackó és barátainak kedvenc játéka a szájról olvasó játék. Játsszunk mi is! Én némán magánhangzókat formázok a számmal. Próbáld meg kitalálni, melyikeket mutatom, majd mond ki hangosan!”</p>	<p>szemléltetés hangoztatás</p>	<p>EM</p>	<p>tükör</p>	<p><i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> artikulációs izomzat ügyesítése, erősítése, vizuális észlelés fejlesztése, magánhangzók helyes ejtésének kialakítása</p>
<p>II. 4. Nyelvgyakorlatok A logopédus a tükör előtt a gyermeket mesés történettel ösztönzi az utánzásra. A bemutatott gyakorlatokat a gyermek utánozza, majd megpróbálja meghatározni, mit is utánoz. Több jó megfogalmazás is elfogadható a mozgások definiálására. A gyermektől elvárt</p>	<p>szemléltetés</p>	<p>EM</p>	<p>tükör</p>	<p><i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> nyelv izomzatának erősítése, ügyesítése, vizuális észlelés fejlesztése, kreativitás és fantázia fejlesztése</p>

mozgásformák:

- nyelv lazítása alsó ajak betakarása széles nyelvvel (palacsinta nyelv)
- nyelvtest felső ajakhoz emelése, leejtése alsó ajakra (szakáll és bajusz formázása)
- hegyes és széles nyelv formázása szájtéren kívül és belül (kukucsáló nyelv)
- széles nyelv vízszintes síkú mozgása szájtéren kívül és belül (kutya lihegése)
- ajkak nyelvheggyel való körbesimítása (cicás nyalakodás)
- felső és alsó fogsor végigsimítása nyelvheggyel kívül és belül (alapos fogmosás)
- nyalogató mozgás utánzása a nyelvtest emelésével és a nyelvhegy visszahajlításával (fagyi nyalogatás)
- nyelv koronális részének visszahajlításával kanál formázása szájtéren kívül, behúzása szájtéren belülré (kanál)
- nyelvhegy alsó fogsor mögött tartásával a nyelvtest előre és hátra mozgása (hinta)
- nyelv felszívása a keményszájpadhoz és lepattintása (ló patájának csattanása)

Utasítás:

„Malacka kita lál egy jó játékot!
Találd ki, mit mutatok a neve.
Próbáljuk ki mi is az új játékot!
Én mutatok va lamit a nyelvemmel, te csináld utánam!
Találd ki, mit mutatok! Ha nem sikerül elárulom!”

III. Auditív differenciálás				
<p>II. 1. Sz-s hangok auditív differenciálás a</p> <p>A logopédus a gyermekkel a szőnyegre áll. A szőnyegre tesz két képet, amik a két hanghoz rendelt mozgásformát mutatják. Magyarázatot ad a gyermeknek, arról, hogy melyik hanghoz melyik kép társul. A logopédus először csak a két hangot izoláltan hangoztatja, majd szótagokban, rövid szavakban, végül hosszabb szavakban. A gyermek feladata, hogy a hallott hanghoz a megfelelő mozgást cselekedje.</p> <p>Utasítás: „Mutatok két képet. Nézd meg, mit ábrázolnak. Ha a „sz” hangot hallod guggolj le, ha a „s” hangot hallod tapsolj egyet.”</p>	bemutatás tevékenykedtetés	EM		<p>4.sz. melléklet</p> <p><i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> auditív észlelés fejlesztése, auditív differenciáló képesség fejlesztése</p>
IV. Hangfejlesztés				
<p>IV.1. Indirekt hangfejlesztése</p> <p>A pedagógus a laptop kijelzőjén a Százholdas pagony képét mutatja. A kijelzőre tapasztja egy kígyó képét. A gyermeknek fel kell ismernie az állatot és utánozza a hangját.</p> <p>Utasítás: „Nézd meg, milyen állat érkezett a Pagonyba? Mi ez? Utánozd a hangját!”</p>	Szemléltetés hangoztatás	EM	Laptop kígyó képe	<p>5. sz. melléklet</p> <p><i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> „sz” hang fejlesztése indirekt módon</p>
<p>IV.2. Direkt hangfejlesztés</p> <p>A pedagógus a tükör előtt kérdésekkel vezeti rá a gyermeket, hogyan kell tudatosan formáznia az ajkait és a nyelvét a helyes ejtés érdekében. Hangoztatják a „sz” hangot, majd</p>	Szemléltetés megfigyeltetés hangoztatás	EM	tükör	<p><i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> „sz” hang fejlesztése direkt módon, vizuális</p>

<p>megállapítják, hogy zöngés vagy zöngétlen-e a hang. Utasítás: „Hangoztassuk újra hosszan a kígyó hangját! Figyeld meg! Hogy áll a szánk? Melyik fogsorunk látszik? Van rész a fogsorunk között? Hol támaszkodik a nyelvünk? Hol jön ki a levegő? Hideg vagy meleg levegő jön ki a szádból? Morog a torkod, amikor kiejted? ”</p>				<p>észlelés fejlesztése, auditív észlelés fejlesztése</p>
<p>V. Fonetikai helyzet meghatározása</p>				
<p>V.1. Sz hang fonetikai helyzétének meghatározása A logopédus a gyermek elé teszi a laptopot és hozzá egy egeret. A Beszédmester fejlesztő program Olvasásfejlesztés opciójában a mássalhangzók közül közösen kiválasztják a tanult hanghoz tartozó képet. A második feladatrészt kiválasztjuk, aminek utasítását a program felolvassa. A program által kínált képekről a gyermeknek meg kell határozni, mit ábrázol. Tapssal kísérvé szótagolni, hangjaira bontani és végül meghatározni a hang pontos fonetikai helyzetét.</p>	<p>bemutató szemléltetés tevékenykedtetés</p>	<p>EM</p>	<p>Laptop Beszédmester logopédiai szoftver mikrofon</p>	<p>6.sz. melléklet 7.sz. melléklet <i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> hanganalízis- és szintézis</p>
<p>VI. Rögzítés</p>				
<p>VI.1. „Sz” hang rögzítése mindhárom fonetikai helyzetben A logopédus, a szoftver segítségével, a képernyőn, a rögzíteni kívánt hanghoz kapcsolt kilenc magánhangzót jeleníti meg. Felvétel elindításával a beszéd felismerő a kimondott szótagokhoz kapcsolt hangok betűit elszínezi, ha a gyermek helyesen ejtette ki azokat. A gyermek feladata, hogy utánmondással gyakorolja a helyes artikulációt. A felvétel visszahallgatásával hallhatóvá tehetjük a gyermeknek a</p>	<p>szemléltetés hangoztatás</p>	<p>Utánmondás</p>	<p>Laptop Beszédmester logopédiai szoftver mikrofon</p>	<p>8.sz. melléklet 9.sz. melléklet 10.sz. melléklet <i>Fejlesztendő készségek, képességek:</i> helyes artikuláció kialakítása</p>

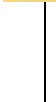

helyes és helytelen ejtés példái. <i>Rögzítősorok:</i> szi-szé-sze-szá-sza.szó.szö- szu-szü isz-ész-esz-ász-asz-osz.ösz- usz-üsz iszi-észé-esze-ászá-asza-oszo- öszö-uszu-üszü				
VII. Automatizálás				
VII. 1. „Sz” hang automatizálása minden fonetikai helyzetben A logopédus a program segítségével képeket mutat a gyermeknek, lehetőség szerint szűrt hangállománnyal. Elsőként olyan szavakat választ ki képekben, amelyekben az adott hang kezdő fonetikai helyzetben van. Azután szóvégi, végül kezdő fonetikai helyzetben, és ezek vegyesen. Az osztályfokhoz illeszkedve csak szavakat tartalmazó kártyákon is gyakorolják a szavakban történő pontos ejtést.	szemléltetés hangoztatás	EM Utánmondás		11.sz. melléklet 12.sz. melléklet 13.sz. melléklet 14.sz. melléklet 15.sz. melléklet 16.sz. melléklet <i>Fejlesztendő készségek, képessegek:</i> helyes artikuláció kialakítása, vizuális észlelés, szókincs bővítés
VIII. Levezető játék				
VIII.1. Memória játék A logopédus a szoftverrel levezető játékot kínál az foglalkozás lezárásaként memóriajáték formájában.	tevékenykedtetés	EM		17.sz. melléklet <i>Fejlesztendő készségek, képessegek:</i> vizuális észlelés, rövidtávú vizuális emlékezet

**Mellé
klete
k**

1.	2.
sz	s
.	z
m	m
el	el
lé	lé
kl	k
et	le
	t

<p>3. sz .m el lé kl et</p>	<p>4. s z m el lé k le t</p>
	
<p>5. sz .m el lé kl et</p>	<p>6. s z m el lé k le t</p>
	<p>Magc</p> <p>SZ. S</p>

7.	8.
sz	s
.	z
m	m
el	el
lé	lé
kl	k
et	le
	t
	
	
	
	
	
9.	1
sz	0.
.	s
m	z
el	m
lé	el
kl	lé
et	k
	le
	t
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	
	

1 1
1. 2.
sz s
. z
m m
el el
lé lé
kl k
et le

Előke

iée Előke

1 1
3. 4.
sz s
. z
m m
el el
lé lé
kl k
et le

Előke

iée Előke

1	1
5.	6.
sz	s
.	z
m	m
el	el
lé	lé
kl	k
et	le
	t

Előszó

író

író

fe

fe

KÉPEK HIVATKOZÁSAI:

- Százholdas Pagony: <http://micimacko.bloghaz.hu/wp-content/uploads/2011/09/PagonyRajz.jpg>
- taps ikon: http://pixabay.com/static/uploads/photo/2012/04/25/01/39/applauding-41640_640.png
- guggol kép:
http://2.bp.blogspot.com/_BNzuNCONP0o/TRB2C73Q9JI/AAAAAAAAAGa0/wt9jb1x6q8o/s200/Guggol%25C3%25A1s.jpg
- kígyó: <http://pixabay.com/hu/k%C3%ADgy%C3%B3-rajzfilmfigura-rajz-vicces-6095/>

Az IKT-s fejlesztéshez a Beszédmester logopédiai szoftvert használtam.

